

Het zal je maar gebeuren

”Ik heb gewoon pech gehad”

Microbioloog Armand Valentijn was een van de tienduizenden die met een ondeugdelijke heupprothese werd opgezaald. De prothese liet metaaldeeltjes los waardoor chroom en kobalt in de bloedbaan kwamen. Onlangs kreeg hij een schadevergoeding van producent en ziekenhuis. “Het is toch raar dat zo’n slecht product gewoon op de markt komt.”

Kijk”, zegt Armand Valentijn, terwijl hij voorover buigt om de veter van zijn linkerschoen te strikken, “die beweging is beperkt. Rechts waar ik óók een kunstheup heb, gaat het wel goed. Kennelijk hebben de heupspielen links toch een optater gehad na vier operaties.”

Armand Valentijn (65) is geen klager. Hij kijkt liever vooruit dan terug. Dingen lopen zoals ze lopen, zegt hij. “Ik heb gewoon pech gehad.” In 2005 kreeg Valentijn veel last van zijn linkerlies. Een stekende pijn. Fysiotherapie hielp niet. Nader orthopedisch onderzoek wees uit dat het om artrose, slijtage, van het heupgewricht ging. “Ik ben een actief menneke”, zegt Valentijn. “Destijds basketbalde en tenniste ik veel. Ik wilde er alles aan doen in beweging te kunnen blijven. Dus ik was blij dat ik voor een zogeheten sportheup in aanmerking kwam. Daarbij wordt een metalen kap over de kop en in de kom gelegd. Voordeel: de kop van het heupgewricht blijft intact, het herstel gaat snel en zo nodig kan ooit een nieuwe prothese worden geplaatst. “Helaas bleek de kom niet goed te zitten”, zegt Valentijn, “na een maand was een hersteloperatie nodig. Maar daarna revalideerde ik pijlsnel. Ik was relatief kort uitgeschakeld voor mijn werk in het microbiologisch laboratorium van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.”

Nier doneren

In 2007 kreeg Armand Valentijn klachten aan zijn andere heup, de rechter. Ook hier was sprake van artrose. En ook nu zou een heupprothese de enige oplossing zijn om van zijn pijnklachten af te komen. “Ik heb die operatie even uitgesteld”, vertelt Valentijn tussen neus en lippen door, terwijl hij Mas, de enthousiaste Duitse staander, naar zijn bench verwijst. “Mijn zoon is nierpatiënt. We hadden het geluk dat we matchten. In 2007 heb ik een nier afgestaan. Mijn zoon is enorm opgeknapt. En ik mis die nier niet.”

Met de heupprothese die hij in 2008 kreeg ging het goed. En gaat het goed. Met de prothese uit 2005 verliep het minder voorspoedig. In 2010 kreeg Valentijn een telefoontje van het ziekenhuis. Alle patiënten met sportheupen van betreffende producent werden teruggeroepen. De metalen prothese bleek metaaldeeltjes los te laten waardoor chroom en kobalt in de bloedbaan terecht kwamen en het bot werd aantast. Het ging om een wereldwijde terugroepactie.

Bot aangetast

Armand Valentijn bleek inderdaad verhoogde concentraties chroom en kobalt in zijn bloed te hebben. Het bot rond zijn heupgewricht was aangetast. “Ik merkte er niet zoveel van, behalve dat ik eczeem op mijn onderbeen had”, vertelt hij. “Dat verdween na verwijdering van de ondeugdelijke prothese.” Valentijn ging voor de zoveelste keer onder het mes. Omdat het bot was aangetast had hij geen keuze. Hij kreeg een keramieken prothese, waarbij zijn oorspronkelijke heupkop moest worden afgezaagd. En weer was een hersteloperatie nodig, omdat de prothese niet juist was geplaatst. “Pech”, zegt Valentijn relativerend. “Maar mijn vrouw is na die operatie wél heel boos geworden op de orthopedisch chirurg. Zij vond de hele gang van zaken onacceptabel en dat heeft ze de orthopedisch chirurg laten weten ook.”

Zaak opgepakt

Intussen had Armand Valentijn zich verdiept in de foute sportheupen. “Ik dacht: kan dat zomaar dat je een heupprothese op de markt brengt die niet oké is.” Een advocatenkantoor dat zich bezighield met een collectieve aansprakelijkheidstelling verwees hem naar zijn vakbond. “Ik dacht altijd dat de bond er alleen is voor werkgerelateerde zaken en niet voor medische kwesties. Ze hebben de zaak opgepakt en alle zorg daarover bij me weggenomen.”

“We hebben tientallen zaken lopen in wat we noemen de fietsbelprothesen”, zegt FNV-letselschaderegelaar Adrie van Kampen, doelend op sportheup van metaal op metaal (MOM). “In 2012 heeft de Nederlandse Orthopaedische Vereniging geadviseerd dergelijke prothesen niet meer te plaatsen. Ook de Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft een vernietigend rapport uitgebracht, waarin forse kritiek is geuit op producenten, ziekenhuizen en specialisten op de wijze waarop deze metaal-op-metaal heupprothesen in de markt zijn gezet.” En ondanks alle kritiek is het toch heel ingewikkeld om schade te verhalen als het om medisch zaken gaat, weet Van Kampen. Hij vergelijkt deze zaak met de jarenlange juridische strijd om producenten van lekkende PIP-siliconen borstimplantaten of ondeugdelijke bekkenbodematjes plus ziekenhuizen aansprakelijk te stellen voor de geleden schade. “Slachtoffers staan vaak in de kou. Ze hebben al klachten en komen vervolgens van de regen in de drup.”

Van Kampen heeft met succes zowel de producent als het ziekenhuis aansprakelijk gesteld. De producent (die geheimhouding van zijn naam heeft geëist) heeft de schade voor de gebrekkige heupprothese vergoed. Het ziekenhuis heeft geschikt vanwege de niet optimale plaatsing van de heup, wat een medische behandelfout is, én slechte voorlichting aan de patiënt. “Na veel duwen en trekken waren we er na vijf jaar uit”, verzucht Van Kampen. “Bij elke cliënt begint het dossier weer van voren af aan.”

Buitenmenneke

Armand Valentijn is blij dat hij een streep onder de zaak kan zetten. Hij vertelt over de dikke ordners die hij in de loop der tijd heeft verzameld. En over zijn afgezaagde heupkop die als bewijs van de aantasting achterhaald moest worden. “Vind zo’n stuk bot maar eens. Maar, zegt hij, “het gaat goed met me. Ik fitness om de spieren op kracht te houden, fiets en wandel met de hond. Met motorrijden moet ik een beetje voorzichtig zijn. En sinds een jaar ben ik schipper op de Binnendieze en vaar ik met toeristen door de historische binnenstad. Dat is

enorm leuk vrijwilligerswerk voor een pensionado. Ik ben gids en schipper. Dat is fijn voor zo'n buitenmenneke als ik.”

www.fnv.nl/letselschade